

Posudek na diplomovou práci Edity Jelínkové

Odkaz v současném dědickém právu

Právní úprava odkazu je z pohledu současné společnosti poměrně nová, a proto i pro většinu občanů neznámá. I odborná veřejnost pomalu rozkrývá její nezanedbatelný přínos do možnosti zůstavitele uspořádat své majetkové poměry rozmanitým, avšak s přihlédnutím k jeho konkrétní životní situaci, přílehlavým způsobem.

Autorka vybavená důkladnou teoretickou průpravou se odvázně pustila do rozboru odkazu. Institut odkazu zkoumá historicky, tak jak se vyvinul z římského práva. Za pečlivě zpracovanou a inspirativní považují mj. tu část její práce, ve které porovnává text obecného občanského zákoníku a vládního návrhu z roku 1937 věnovaný odkazu s promítnutím do současné právní úpravy.

Diplomantka si je vědoma, že zřízení odkazu je ve své podstatě darování, proto vyváženým způsobem porovnává odkaz a darování pro případ smrti. Správně odlišuje právní postavení dědice a odkazovníka (včetně problematiky zřízení pododkazu). Neopomenula uvést situaci, kdy i odkazovník se může stát dědicem; zřetelná je snaha zákonodárce zabránit tomu, aby dědictví připadlo státu jako odúmrt'. Tato úprava spolu s rozšířením počtu dědických tříd však podle finančních analytiků vytváří propad příjmů státního rozpočtu.

Autorka správně upozorňuje na terminologický odklon od zaužívaných pojmů „odkazuji“ ve smyslu dnešním „povolávám“ za dědice a je si vědoma, že v mnoha případech nebude lehké použité pojmy v pořízeních pro případ smrti správně interpretovat. Klade důraz na respektování autonomie vůle zůstavitele, která je nosnou zásadou nejen pro dědické právo. Považuje autorka zákonem stanovené limity pro její uplatnění v oblasti dědického práva za dostatečné ?

V práci je zmíněn i poměrně nedůvěřivý pohled právní praxe na institut odkazu, a to i se zřetelem k jeho relativně podrobné úpravě. S autorkou lze souhlasit, že nabídka využití odkazu může obohatit rozhodovací vůli zůstavitele, vzdor omezení, které představuje falcidiánská kvarta.

Autorka prokázala tvůrčí přístup při zpracování významné soukromoprávní otázky, která má však značný význam pro právní praxi. Výklad je doplněn vhodnými příklady, které juristické vnímání odkazu vhodně ilustrují a přispívají tak k jeho lepšímu porozumění. V této

souvislosti zejména oceňuji výklad na s. 48n, kde uvažuje, že předmět odkazu je ve společném jmění manželů a zabývá se právním jednáním manželů podle § 714 občanského zákoníku; komentářový výklad, který připouští možnost domáhat se neplatnosti jednání učiněného bez souhlasu druhého manžela, je sporný.

S použitou literaturou pracuje diplomantka lege artis.

Vzhledem k tomu, že posuzovaná diplomová práce naplňuje obsahové i formální standardy požadované pro tento druh prací, doporučuji jí k obhajobě.

V Praze dne 3.5.2018

Předběžná klasifikace: výborně

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.